នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

ព័ត៌មានពិស្តារអំពីការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ៖ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ត.ក

ភាគីដាក់ឯកសារ៖ លោក **ខៀវ សំផន**

ដាក់ជូន៖ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល

ភាសាដើម៖ **បារាំង**

កាលបរិច្ឆេទឯកសារ៖ ថ្ងៃទី២២ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២១

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 23-Apr-2021, 15:07
CMS/CFO: Sann Rada

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ៖ **សាធារណៈ**

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង៖ **សាធារណៈ/Public**

ប្រភេទនៃចំណាត់ថ្នាក់៖

ពិនិត្យឡើងវិញចំពោះឯកសារចំណាត់ថ្នាក់បណ្តោះអាសន្ន៖

ឈ្មោះមន្ត្រីទទួលបន្ទុកផ្នែកសំណុំរឿង និងឯកសារ៖

ហត្ថលេខា៖

សេចក្តីសង្ខេបរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី បន្ទាប់ពីសំណើសុំលើកពេលសវនាការលើបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

ដាក់ដោយ៖

មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន

មេធាវី គង់ សំអុន

មេធាវី Anta GUISSÉ

ដាក់ជូន៖

អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល៖

ចៅក្រម គង់ ស្រីម

ចៅក្រម Chandra Nihal JAYASINGHE

ចៅក្រម សោម សិរីវឌ្ឍ

ចៅក្រម Florence Ndepele MWACHANDE-MUMBA

ជំនួយការ៖

ក្រម ម៉ុង មុន្នីចរិយា

លោកស្រី សេង សុជាតា

កញ្ញា Marie CAPOTORTO

លោក តាន់ ឆាយរ័ត្ន

កញ្ញា Mathilde CHIFFERT

ចៅក្រម Maureen HARDING CLARK

ចៅក្រម យ៉ា ណារិន

សហព្រះរាជអាជ្ញា៖

លោកស្រី ជា លាង

លោកស្រី Brenda J. HOLLIS

មេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាំងអស់

គោរពជូនអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល

១. នៅថ្ងៃទី១៩ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២១ មេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ("ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី") បានផ្ញើជូនអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ("តុលាការកំពូល") និងភាគី តាមរយៈសារអេឡិចត្រូនិច នូវសំណើសុំលើកពេលសវនាការលើបណ្តឹងសាទុក្ខ ដែលបានគ្រោងធ្វើចាប់ពីថ្ងៃទី១៧ ខែឧសភា ដល់ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២១។[1] ទោះស្ថិតក្នុងស្ថានភាពបន្ទាន់ និងគ្មានលទ្ធភាពក្នុងការដាក់សំណើសុំនេះឱ្យបានទាន់ស្របតាមកាលៈទេសៈក្តី[2] ក៏ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យដាក់ឯកសារតែមួយភាសា ក្នុងដំណាក់កាលដំបូងឡើយ។[3]

២. នៅវេលាល្ងាច ថ្ងៃដដែលនោះ មន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់នៃតុលាការកំពូល បានស្នើសុំ តាមរយៈសារអេឡិចត្រូនិច ទៅកាន់សហព្រះរាជអាជ្ញា ក្រុមមេធាវីការពារក្តី និងការិយាល័យរដ្ឋបាល ឱ្យផ្តល់ចម្លើយយ៉ាងយូរត្រឹមថ្ងៃទី២៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២១។[4] មិនយូរប៉ុន្មាន សហព្រះរាជអាជ្ញាបានបញ្ជាក់តាមរយៈសារអេឡិចត្រូនិចថា ខ្លួននឹងដាក់ចម្លើយតប បន្ទាប់ពីទទួលបានការជូនដំណឹងពីសំណើសុំរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ហើយថាខ្លួននឹងជូនដំណឹងពីជំហររបស់ខ្លួនជាផ្លូវការនៅថ្ងៃបន្ទាប់ ដោយសារតែភាពបន្ទាន់នៃសេចក្តីសម្រេចទៅលើបញ្ហានោះ។[5] ដោយឡែក ក្រុមមេធាវីការពារក្តី

[1] សារអេឡិចត្រូនិចរបស់មេធាវី HIRST ផ្ញើនៅថ្ងៃទី១៩ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២១ វេលាម៉ោង ១២ និង ៨ នាទី មានចំណងជើងថា *« Re: Lists of speakers (appeal hearing) » ដោយភ្ជាប់មកជាមួយនូវ "សំណើរបស់សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំឱ្យពន្យារពេលលើសវនាការបណ្តឹងសាទុក្ខ ដែលគ្រោងធ្វើឡើងនៅថ្ងៃទី១៧-២១ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២១"*។ ឯកសារភ្ជាប់លេខ ១។

[2] ការឆ្លើយឆ្លងសារអេឡិចត្រូនិចរវាងលោក NILSSON និងភាគី នៅថ្ងៃទី១២ និង ១៦ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២១ មានចំណងជើងថា *« Re: Re :Appeal hearing - (re)scheduled for 17-21 May 2021 »* (សូមមើលជាអាទិ៍ សារអេឡិចត្រូនិចរបស់មេធាវី HIRST ផ្ញើនៅថ្ងៃទី១៣ ខែមេសា វេលាម៉ោង ១២ និង ៣៤ នាទី និងថ្ងៃទី១៦ ខែមេសា វេលាម៉ោង ១២ និង ២០ នាទី)។ ឯកសារភ្ជាប់លេខ ២។

[3] សារអេឡិចត្រូនិចរបស់លោក NILSSON ផ្ញើនៅថ្ងៃទី១៦ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២១ វេលាម៉ោង ១៩ និង ១១ មានចំណងជើងថា *« Re: Re :Appeal hearing - (re)scheduled for 17-21 May 2021 »*។ ឯកសារភ្ជាប់លេខ ៣។

[4] សារអេឡិចត្រូនិចរបស់លោក NILSSON ផ្ញើនៅថ្ងៃទី១៩ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២១ វេលាម៉ោង ១៧ និង ៤២ នាទី មានចំណងជើងថា *« Re: Lists of speakers (appeal hearing) »*។ ឯកសារភ្ជាប់លេខ ៤។

[5] សារអេឡិចត្រូនិចរបស់លោកស្រី HOLLIS ផ្ញើនៅថ្ងៃទី១៩ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២១ វេលាម៉ោង ១៧ និង ៥១ នាទី មានចំណងជើង

លោក ខៀវ សំផន (“មេធាវីការពារក្តី”) បានបញ្ជាក់ថា ខ្លួនមិនអាចនិយាយបានថាពេលណាអាចដាក់ចម្លើយតបបានឡើយ ដោយហេតុថាត្រូវជួបពិភាក្សាជាមួយកូនក្តីសិន ដោយគ្រាន់តែបញ្ជាក់ថាកាន់តែឆាប់គឺកាន់តែល្អ ដោយសារតែបញ្ហានានាពាក់ព័ន្ធនឹងបែបបទធ្វើដំណើររបស់លោកស្រីមេធាវីអន្តរជាតិ ក៏ដូចជាអ្នកចូលរួមដទៃទៀត ដែលមិនមានវត្តមាននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។[6]

៣. នៅថ្ងៃទី២០ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២១ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានជូនដំណឹងពីជំហររបស់ខ្លួន តាមរយៈសារអេឡិចត្រូនិច។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានកត់សម្គាល់ពីសារសំខាន់ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាដែលបានលើកឡើងដោយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី នៅមុនពេលបើកសវនាការ និងពីទម្រង់នៃការចូលរួមដោយផ្ទាល់ពីគ្រប់ភាគី។ សហព្រះរាជអាជ្ញាក៏បានស្នើផងដែរដល់តុលាការកំពូល សុំឱ្យ “សម្រេចលើបញ្ហានេះឱ្យបានឆាប់ទោះជាក្រៅផ្លូវការ ឬផ្លូវការក្តី ដើម្បីធ្វើឱ្យមានភាពប្រាកដប្រជាទាន់ពេលវេលាចំពោះការកំណត់ពេលវេលានៃសវនាការ និងអាចឱ្យធ្វើការសម្រេចចិត្តទាន់ពេលវេលាទាក់ទងនឹងការរៀបចំការធ្វើដំណើររបស់អ្នកចូលរួមនៅក្រៅប្រទេស”។[7]

៤. នៅថ្ងៃដដែលនោះ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានស្នើសុំបកប្រែពាក្យបណ្តឹងរបស់ខ្លួនជាភាសាបារាំង ខណៈដែលមេធាវីការពារក្តីមិនអាចធ្វើបានទេ ដោយសារតែមិនទទួលបានការជូនដំណឹងពីសំណើសុំនេះ។

៥. ទោះបីជាមិនមានសេចក្តីជូនដំណឹង និងការបកប្រែជាភាសាខ្មែរ និងភាសាបារាំងយ៉ាងណាក្តី មេធាវីការពារក្តីគ្មានជម្រើសអ្វីផ្សេងក្រៅពីចាប់ផ្តើមតាក់តែងចាប់ពេលនេះទៅ នូវសេចក្តីសង្កេតនេះឡើង បន្ទាប់ពីសំណើសុំលើកពេលរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដើម្បីឱ្យតុលាការកំពូលចេញសេចក្តីសម្រេចឱ្យបានឆាប់រហ័ស។[8] សេចក្តីសង្កេតនេះ ត្រូវបានធ្វើជូនដល់ភាគី និងមន្ត្រីច្បាប់

ថា « *Re: Lists of speakers (appeal hearing)* »។ ឯកសារភ្ជាប់លេខ ៥។

[6] សារអេឡិចត្រូនិចរបស់មេធាវី GUISSÉ ផ្ញើនៅថ្ងៃទី១៩ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២១ វេលាម៉ោង ១៩ និង ២៥ នាទី មានចំណងជើងថា « *Re: Lists of speakers (appeal hearing)* ». ។ ឯកសារភ្ជាប់លេខ ៦។

[7] សារអេឡិចត្រូនិចរបស់លោកស្រី HOLLIS ផ្ញើនៅថ្ងៃទី២០ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២១ វេលាម៉ោង ៤ និង ៣ នាទី មានចំណងជើងថា « *Re: Lists of speakers (appeal hearing)* »។ ឯកសារភ្ជាប់លេខ ៧។

[8] សូមមើលកថាខណ្ឌបន្ទាប់ បន្ថែមលើការដែលថា ថ្ងៃចន្ទក្រោយ ទី២៦ ខែមសា ឆ្នាំ២០២១ ជាថ្ងៃបុណ្យឈប់សម្រាកកម្ពុជា។

ជាន់ខ្ពស់ តែមួយភាសា តាមរយៈសារអេឡិចត្រូនិច ហើយនឹងត្រូវដាក់ជាមួយនឹងសំណៅបកប្រែជាភាសាខ្មែរ នៅពេលទទួលបានការជូនដំណឹងអំពីសំណើរបស់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី។

៦. តុលាការកំពូលត្រូវបានស្នើសុំឱ្យសម្រេចលើសំណើរបស់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី **យ៉ាងយូរត្រឹមថ្ងៃទី២៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២១** ទោះបីជាក្រៅផ្លូវការក៏ដោយ។ ជាក់ស្ដែង លោកស្រីមេធាវីអន្តរជាតិរបស់លោក ខៀវ សំផន ត្រូវធ្វើដំណើរនៅថ្ងៃទី២៩ ខែមេសា ដើម្បីមកដល់ទីក្រុងភ្នំពេញ នៅថ្ងៃបន្ទាប់ និងត្រូវធ្វើចត្តាឡីស័កចំនួន១៤ថ្ងៃ ដើម្បីអាចចូលរួមក្នុងសវនាការ ដែលនឹងគ្រោងធ្វើនៅថ្ងៃទី១៧ ខែឧសភា។ ដោយសារការធ្វើដំណើរត្រូវបានរៀបចំឡើងស្របតាមតាមទិសដៅនេះរួចទៅហើយ ក្នុងករណីនេះ ការិយាល័យរដ្ឋបាលនៃសាលាក្ដី គួរតែមានលទ្ធភាពលុបចោលកាលបរិច្ឆេទ "យ៉ាងយូរត្រឹមថ្ងៃ២៨ ខែមេសា" ធ្វើយ៉ាងណាចៀសវាងចំណាយលើសោហ៊ុយធ្វើដំណើរនិងស្នាក់នៅដោយឥតប្រយោជន៍ ប្រសិនបើនៅទីបញ្ចប់ សវនាការនឹងមិនអាចប្រព្រឹត្តទៅបាននោះ។

៧. អាស្រ័យដោយស្ថានភាពជំងឺរាតត្បាតនៅទីក្រុងភ្នំពេញ និងវិធានការរឹតបន្តឹងរបស់រដ្ឋាភិបាល មេធាវីការពារក្ដីមិនអាចជូនដំណឹងទៅលោក ខៀវ សំផន ពីវឌ្ឍនភាពនៃរឿងក្ដីរបស់លោក ក៏ដូចជាសំណើសុំរបស់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលមេធាវីការពារក្ដីមិនអាចពិភាក្សាជាមួយនឹងលោកបាន។ នៅថ្ងៃទី១៩ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២១ មេធាវីការពារក្ដីបានចាប់ផ្ដើមនីតិវិធី ដើម្បីទទួលបានជាបន្ទាន់ នូវការអនុញ្ញាត និងការរៀបចំមធ្យោបាយទំនាក់ទំនងពីចម្ងាយជាមួយលោក ខៀវ សំផន ចំពោះមុខតុលាការកំពូល។ តុលាការកំពូលក៏បានបញ្ជូនមេធាវីការពារក្ដីទៅទាក់ទងការិយាល័យរដ្ឋបាល ការិយាល័យរដ្ឋបាលក៏បញ្ជូនទៅអង្គភាពគាំពារការការពារក្ដី។ អង្គភាពនេះក៏បានធ្វើការស្នើសុំបន្ទាន់មួយក្នុងន័យនេះ នៅថ្ងៃទី២០ ខែមេសា។ នៅពេលកំពុងតាក់តែងសារណា នេះឡើង សំណើនោះ នៅពុំទាន់បានទទួលចម្លើយតបវិញនៅឡើយ។

៨. ក្នុងលក្ខខណ្ឌនេះ **ដោយមិនអាចពិភាក្សាជាមួយនឹងលោក ខៀវ សំផន បាន** អំពីបញ្ហាកាលបរិច្ឆេទ និងបែបបទនៃសវនាការបណ្ដឹងសាទុក្ខ **មេធាវីការពារក្ដីមិនមានលទ្ធភាពឆ្លើយតប** ទៅដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីឡើយ។ មេធាវីការពារក្ដីបានត្រឹមតែវាយតម្លៃខ្ពស់ទៅលើការដែលដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី បានជូនដំណឹងជាសាធារណៈអំពីបញ្ហាដ៏សំខាន់បំផុតទាំងនេះ។

៩. ទោះជាយ៉ាងណា មេធាវីការពារក្តីត្រូវតែជូនព័ត៌មានដល់តុលាការកំពូល និងភាគី ឱ្យបានជ្រាបថា ក្នុងករណីលើកពេលសវនាការទៅខែមិថុនា ឬកក្កដា លោកស្រីមេធាវីអន្តរជាតិរបស់លោក ខៀវ សំផន មិនអាចធានាជូនបានទេថាលោកស្រីអាចមានលទ្ធភាពធ្វើដំណើរសាជាថ្មី ដោយសារហេតុផលវិជ្ជាជីវៈផង និងហេតុផលផ្ទាល់ខ្លួនផង។ ការត្រៀមរៀបចំទាំងឡាយត្រូវបានចាត់ចែងរួចរាល់អស់ហើយ ដើម្បីឱ្យលោកស្រីមេធាវីអាចចូលរួមក្នុងសវនាការបានដោយមិនខកខាន ហើយកិច្ចការផ្ទាល់ខ្លួនផ្សេងទៀតរបស់លោកស្រី ត្រូវបានចាត់ចែង និងផ្លាស់ប្តូរទៅតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែង។ ប្រសិនបើស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននៅតែបន្តអូសបន្លាយទៅមុខ ការធ្វើដំណើរមកប្រទេសកម្ពុជាតម្រូវឱ្យធ្វើចត្តាឡីស័កយ៉ាងតឹងរ៉ឹងចំនួន១៤ថ្ងៃ នៅពេលធ្វើដំណើរមក និងយ៉ាងតិចក៏មួយសប្តាហ៍ដែរ នៅពេលធ្វើដំណើរត្រឡប់ទៅវិញ គឺមានន័យថា ជាក់ស្តែង លោកស្រីត្រូវចំណាយពេលសរុបមួយខែ សម្រាប់ចូលរួមក្នុងសវនាការរយៈពេលមួយសប្តាហ៍។ ទោះបីជាមេធាវីការពារក្តីដឹងច្បាស់ថា ស្ថានភាពពិសេសនេះ មិនមែនជាក្តីកង្វល់របស់តុលាការកំពូល តែវាជាកង្វល់ធំមួយរបស់លោក ខៀវ សំផន និងសម្រាប់ការរៀបចំក្រុមការងារនៃមេធាវីការពារក្តី។ ការមិនអាចពិភាក្សាជាមួយលោក វាកាន់តែចោទជាបញ្ហាថែមទៀត។ ពីព្រោះថា ដោយសារថ្ងៃឈប់សម្រាកបុណ្យចូលឆ្នាំខ្មែរ និងការបិទខ្ទប់ផង លោកដឹងតែត្រឹមថាកាលបរិច្ឆេទនៃការពិភាក្សាដេញដោលត្រូវបានកំណត់ ពីថ្ងៃទី១៧ ដល់ថ្ងៃទី២១ ខែឧសភា ដោយមានវត្តមាននៃមេធាវីទាំងពីររូបរបស់លោកនៅក្នុងសវនាការ។

១០. ម៉្យាងវិញទៀត មេធាវីការពារក្តីសូមឆ្លៀតឱកាសនេះរំឭកផងដែរថា តុលាការកំពូលនៅពុំទាន់បានជូនដំណឹងនៅឡើយអំពីកាលវិភាគនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល (ប្រធានបទ និងថិរវេលាធ្វើអន្តរាគមន៍) ព្រមទាំងបញ្ហាដែលអង្គជំនុំជម្រះមានបំណងឱ្យភាគីផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់នៅក្នុងសវនាការ បន្ទាប់ពីសេចក្តីសង្កេតរបស់ភាគី ចុះថ្ងៃទី១២ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២១។[9] **ទោះបីជាសវនាការ**

---

[9] តុលាការកំពូលបាន "ជូនដំណឹងភាគីថា ដីកាកំណត់កាលបរិច្ឆេទសវនាការនឹងត្រូវចេញឆាប់ៗបន្ទាប់ពីមានការសម្រេចលើកាលវិភាគស្ថាពរ និងការកំណត់នូវសំណួរជាក់លាក់ដែលរំពឹងទុកថា សារណាផ្ទាល់មាត់របស់ភាគីនឹងផ្តោតទៅលើនោះ។ (ការអញ្ជើញដាក់សេចក្តីសង្កេតលើកាលវិភាគសម្រាប់សវនាការបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០២១ ទំព័រ ៣ យើងគូសបន្ទាត់ពីក្រោម)។

ត្រូវបាន ឬមិនបានលើកពេលយ៉ាងណាក្តី វាជាការសំខាន់បំផុតដែលភាគីត្រូវទទួលបានព័ត៌មាន **ឱ្យបានឆាប់បំផុតតាមតែអាចធ្វើទៅបាន** សម្រាប់ការត្រៀមរៀបខ្លួន និងជាពិសេស ចំពោះមេធាវីការពារក្តី ដែលត្រូវឆ្លើយតបផងដែរទៅភាគីផ្សេងទៀត ។

១១. **<u>អាស្រ័យហេតុនេះ</u>** មេធាវីការពារក្តីសូមស្នើអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលមេត្តា**សម្រេចលើ**សំណើរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី **យ៉ាងយូរត្រឹមថ្ងៃទី២៨ ខែមេសា** និង**ជូនដំណឹង**ឱ្យបានឆាប់បំផុត ពីកាលវិភាគនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោលនៅក្នុងសវនាការ ព្រមទាំងសំណួរដែលលោកចៅក្រមសួរទៅកាន់ភាគី ទោះបីជាលក្ខណៈក្រៅផ្លូវការក៏ដោយ។

មេធាវី **គង់ សំអុន** មេធាវី **Anta GUISSÉ**	ទីក្រុងភ្នំពេញ ទីក្រុងប៉ារីស	